

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5

Івано-Франківська районна рада
пл. Міцкевича, 4,
м. Івано-Франківськ,
Івано-Франківської області, 78018

На Ваш лист від 02.08.2023 № 2-12/129/3 про підтримку звернення Івано-Франківської обласної щодо необґрунтованого підвищення цін на електричну енергію для населення, інформуємо, що за зверненням Комітету відповідь Івано-Франківській обласній раді надано листом Міненерго (додається).

Додаток: зазначене на 4 арк.

Керівник секретаріату
Комітету з питань енергетики
та житлово-комунальних послуг

Олег ДУДКІН

Івано-Франківська районна рада Івано-Франківської області
Вхідний № <u>87/а-12/3</u>
«05» вересня 2023 р.

на 2-12/129/3
від 02.08.2023
Апарат Верховної Ради України
04-17/11-2023/174221 від 10.08.2023

1285125

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ
(Міненерго)

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел.: (044) 531-36-93; 206-38-45
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <https://www.mev.gov.ua>, Ідентифікаційний код 37552996

На № _____

Івано-Франківська обласна рада
вул. Грушевського, 21,
м. Івано-Франківськ, 76004,
orada.if@gmail.com

Про розгляд звернення

На виконання доручення Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економіки України Ю. Свириденко від 26.07.2023 № 19884/2/1-23 до листа Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг від 19.07.23 № 04-17/12-2023/156376 Міністерство енергетики України, в межах компетенції, розглянуло звернення Івано-Франківської обласної ради від 21.06.2023 № 12-110/530-р/002 щодо підвищення тарифів на електричну енергію для побутових споживачів і повернення ДП «НАЕК «Енергоатом» під повний державний контроль та повідомляє.

Відповідно до статей 5 та 12 Закону України «Про ціни і ціноутворення» (далі - Закон № 5007-VI) до повноважень Кабінету Міністрів України у сфері ціноутворення належить проведення державної цінової політики та здійснення державного регулювання цін. Державні регульовані ціни повинні бути економічно обґрунтованими (забезпечувати відповідність ціни на товар витратам на його виробництво, продаж (реалізацію) та прибуток від його продажу (реалізації)).

Статтею 13 Закону № 5007-VI встановлено, що державне регулювання цін здійснюється Кабінетом Міністрів України відповідно до його повноважень шляхом установлення, зокрема, обов'язкових для застосування суб'єктами господарювання фіксованих цін.

Правові, економічні та організаційні засади функціонування ринку електричної енергії, пов'язані з виробництвом, передачею, розподілом, купівлею-продажем, постачанням електричної енергії для забезпечення надійного та безпечного постачання електричної енергії споживачам з урахуванням інтересів споживачів, розвитку ринкових відносин, мінімізації витрат на постачання електричної енергії та мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище визначені Законом України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон № 2019-VIII).

Частиною четвертою статті 5 Закону № 2019-VIII визначені повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, у сфері електроенергетики, серед яких відсутні повноваження щодо встановлення цін (тарифів) на електричну енергію.

Відповідно до положення частини шостої статті 72 Закону № 2019-VIII з 01.01.2019 постачання електричної енергії споживачам здійснюється за вільними цінами, крім випадків, встановлених вказаним Законом, а саме, постачання електроенергії споживачам постачальниками універсальних послуг та постачальниками «останньої надії».

UB
Міністерство енергетики України
№ 151/24-7-13648/13/0408/2023
КЕП. Власенко Ю. М. 04.08.2023 13:48
ЗВЕРНЕННЯ СПОЖИВАЧІВ НА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГІЮ
Сертифікат дієвий з 29.04.2022 06:00 до 29.04.2024 15:39

Згідно з частинами першою і третьою статті 62 Закону № 2019-VIII з метою забезпечення загального економічного інтересу в електроенергетичній галузі України, необхідного для задоволення інтересів громадян, суспільства і держави, та забезпечення сталого довгострокового розвитку електроенергетичної галузі і конкурентоспроможності національної економіки України на учасників ринку відповідно до цієї статті можуть бути покладені спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

Відповідно до частини четвертої статті 62 Закону № 2019-VIII спеціальні обов'язки, які покладаються Кабінетом Міністрів України на учасників ринку, мають бути чітко визначеними, прозорими, недискримінаційними та мати тимчасовий характер.

Обсяг та умови виконання спеціальних обов'язків, покладених Кабінетом Міністрів України на учасників ринку, мають бути необхідними та пропорційними до мети задоволення правомірного загальносуспільного інтересу та такими, що створюють найменші перешкоди для розвитку ринку електричної енергії.

З метою забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 483 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії» (із змінами) (далі – Постанова № 483), Урядом, зокрема, на підприємства ДП «НАЕК «Енергоатом», ПрАТ «Укргідроенерго», ДП «Гарантований покупець» та постачальників універсальних послуг покладено спеціальні обов'язки із забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

Кінцева ціна на електричну енергію для споживачів (в тому числі – побутових споживачів) складається з безпосередньо вартості електроенергії на ринку, тарифу на її передачу високовольтними мережами (НЕК «Укренерго»), тарифу на розподіл низьковольтними мережами (оператори систем розподілу), тарифу на постачання (електропостачальники) та податків.

Частиною третьою статті 6 Закону № 2019-VIII визначено, що до повноважень Регулятора на ринку електричної енергії належить, зокрема, встановлення (зміна) цін (тарифів) на послуги постачальника універсальної послуги, тарифів на послуги з передачі, розподілу електричної енергії.

На липень 2023 Регулятором встановлено тариф транспортної складової (на передачу, розподіл та постачання електричної енергії) у розмірі 2,475 грн/кВт·год (з ПДВ). А саме:

- тариф на передачу НЕК «Укренерго» встановлено на рівні 0,582 грн/кВт·год;
- середньозважений тариф на розподіл на рівні 1,753 грн/кВт·год;
- середньозважений тариф на постачання на рівні 0,14 грн/кВт·год.

Враховуючи, що середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії на ринку «на добу наперед» (продукт Base), яка є ціноутворюючою на ринку електричної енергії, за червень 2023 року склала 3,468 грн/кВт·год, то ринкова ціна на електричну енергію для кінцевих споживачів (у тому числі – побутових) в середньому по Україні становить близько 5,943 грн/кВт·год (з ПДВ), із врахуванням транспортної складової.

Водночас, російська агресія кардинально вплинула на увесь паливно-енергетичний комплекс України і спричинила розбалансування механізму покладення спеціальних обов'язків (далі – ПСО). Зокрема, обсяги виробництва електроенергії різко знизилась, спостерігається зміна структури споживання зі зростанням частки побутового споживання і різким зниженням споживання промисловості. Як наслідок, почали накопичуватись борги на ринку електричної енергії, що можуть привести до банкрутства

державних енергогенеруючих компаній та постачальників універсальних послуг і створити загрозу безпеці постачання електричної енергії.

Так, з березня 2022 року на тимчасово окупованій території знаходяться Каховська гідроелектростанція, що була знищена окупантами, та Запорізька АЕС встановленою потужністю 6 ГВт, що складає близько 44% від всієї потужності атомних електростанцій України і близько 25% у загальному виробництві електроенергії. Як наслідок, обсяги виробництва електроенергії АЕС різко знизились.

Все це унеможливило виконання, у повній мірі, виробниками покладених на них спеціальних обов'язків (які компенсують різницю між ціною, яку сплачує населення і ринковою ціною електроенергії) і вимагало кроків для стабілізації механізму ПСО. А саме, наближення до економічно збалансованих цін для побутових споживачів, із врахуванням необхідності їх соціального захисту.

Разом з тим, в умовах складної економічної ситуації через повномасштабну військову агресію російської федерації виникла необхідність продовження підтримки населення, з метою уникнення значного зростання фінансового навантаження на побутових споживачів всіх категорій, у тому числі, від підвищення ціни на електричну енергію.

За результатом опрацювання запропонованих Регулятором варіантів зростання ціни для побутових споживачів і з метою забезпечення балансу інтересів побутових споживачів та безперебійної роботи об'єднаної енергетичної системи України, постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2023 № 544 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 483» продовжено дію Постанови № 483.

Таким чином, починаючи з 01.07.2023 до 31.12.2023 включно для індивідуальних побутових споживачів, колективних побутових споживачів (зокрема гуртожитки), а також, споживачів (цілі споживання), які визначені в абзацах одинадцятому – чотирнадцятому пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 2019-VIII, ціна за електричну енергію становитиме 2,64 грн/кВт.год (за весь обсяг споживання), що суттєво нижче за ринкову ціну на електричну енергію.

Наразі Постанова № 483 є єдиним механізмом, який врегульовує питання щодо здійснення розрахунків між учасниками ринку в рамках застосування фіксованих цін для вразливих споживачів.

Водночас, Міненерго підтримує впровадження удосконалення механізмів для дієвого соціального захисту усіх категорій вразливих споживачів, у тому числі, надання додаткових монетизованих субсидій незахищеним верствам населення з визначенням джерел їх фінансування.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» Міністерству соціальної політики України передбачено бюджетну програму «Підтримка малозабезпечених сімей» (КПКВК 2501540) у загальній сумі 53 450 387,5 тис гривень.

Фінансування та виплата житлових субсидій здійснюється відповідними уповноваженими органами за рахунок цієї бюджетної програми в порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1478 «Деякі питання соціального захисту малозабезпечених сімей».

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива» (із змінами) розрахунки щодо визначення розміру субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг здійснюються на основі середньомісячного сукупного доходу та обов'язкової частки плати за житлово-комунальні послуги у цьому доході, а також на підставі загального місячного

розміру плати за житлово-комунальні послуги у межах соціальної норми житла та соціальних нормативів користування житлово-комунальними послугами у конкретному населеному пункті.

З метою максимального спрощення процедури звернення громадян за субсидією та швидкого прийняття рішення щодо її надання постановою Кабінету Міністрів України від 13.06.2023 № 601 затверджено Порядок реалізації експериментального проекту щодо удосконалення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива (далі – Порядок).

Зазначеним Порядком передбачається запровадження спрощеного механізму швидкого надання житлових субсидій, який у разі успішної реалізації може бути поширений на порядок надання всіх соціальних виплат.

Щодо повернення «Енергоатому» під повний державний контроль.

ДП «НАЕК «Енергоатом» є державним підприємством, що утворене відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17.10.1996 № 1268 «Про створення Національної атомної енергогенеруючої компанії «Енергоатом» (із змінами) і перебуває в управлінні Кабінету Міністрів України.

У лютому 2023 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про акціонерне товариство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (далі – Закон). Відповідно до зазначеного Закону утворення та функціонування акціонерного товариства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» здійснюється шляхом перетворення ДП «НАЕК «Енергоатом» за рішенням Кабінету Міністрів України відповідно до законодавства з урахуванням особливостей, визначених цим Законом. Засновником товариства є держава в особі Кабінету Міністрів України, і набуті державою в результаті утворення товариства акції не підлягають приватизації.

Діяльність державних акціонерних товариств, єдиним засновником та акціонером яких є держава в особі уповноважених державних органів, регулюється Законом України «Про акціонерні товариства», з урахуванням особливостей, передбачених спеціальними законами.

Кабінетом Міністрів України 27.06.2023 затверджено план перетворення ДП «НАЕК «Енергоатом» в акціонерне товариство, 100% акцій якого належать державі. Процес перетворення передбачає формування в установленому порядку персонального складу наглядової ради та виконавчого органу товариства.

Таким чином, при перетворенні ДП НАЕК «Енергоатом» в акціонерне товариство державний контроль над акціонерним товариством «НАЕК «Енергоатом» залишатиметься під контролем держави.

Перший заступник Міністра

Юрій ВЛАСЕНКО